

MEMÒRIA D'ACTIVITATS DE LA ICTIB 2018

La **Iniciativa de Custòdia del Territori de les Illes Balears**, ICTIB, és una organització sense afany de lucre constituïda al 2007, que promou la custòdia del territori com a estratègia per conservar els valors naturals, culturals i paisatgístics de les Illes Balears. Es tracta d'una xarxa formada per entitats, associacions, fundacions, ens locals, empreses i persones físiques que fan feina per la custòdia del territori a les nostres illes.

Tot i que a la ICTIB hi fem feina ininterrompudament des de la seva creació, al llarg de 2018 s'han pogut invertir més esforços i, per tant, hem aconseguit fites importants que repassarem en aquest document. Això ha estat possible gràcies al suport rebut per la Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca del Govern de les Illes Balears, així com el de les entitats que formen la xarxa i també del Consorci de la Serra de Tramuntana.

ICTIB

Iniciativa de Custòdia del Territori de les Illes Balears

Mòbil: 635 530 539

www.ictib.net

ICTIB Xarxa de Custòdia de Les Illes Balears

@IniciativaCTIB

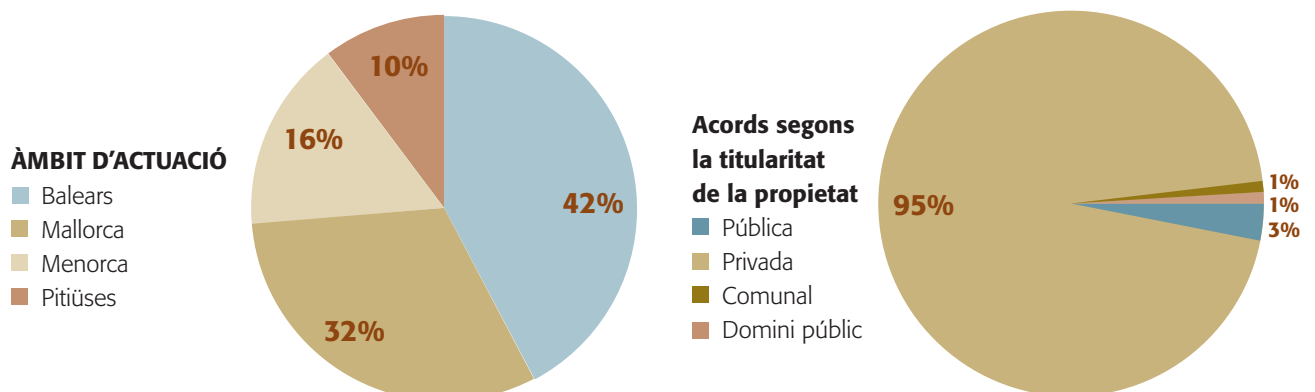
INVENTARI D'ENTITATS I ACORDS DE CUSTÒDIA DE LES ILLES BALEARS 2018

Després d'uns mesos de feina en què es va contactar a totes les entitats que formen part de la ICTIB, amb la intenció de recollir el màxim de dades actualitzades dels acords de custòdia vigents, a principis de novembre es va publicar el resultat final d'aquesta tasca. El primer inventari es va fer el 2011 i, des d'aleshores, no s'havia repetit l'estudi, pel que podem dir que aquesta feina era ben necessària.

A l'inventari varen participar **19 entitats**, de les quals 13 tenen acords signats. Les dades resultants són encoratjadores:

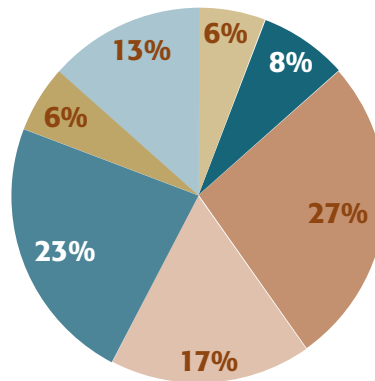
- A les Balears hi ha **108 acords de custòdia vigents** que suposen un total de **9.919,59 hectàrees**. Ambdues dades suposen un increment respecte l'inventari de 2011, del 74% i el 72% respectivament.

- Els darrers 10 anys el nombre d'acords ha anat creixent d'una manera constant i **el 2018 ha estat l'any en que més acords s'han signat**, un total de 10. També ha crescut el nombre d'entitats participants, de les quals 7 s'estrenen amb acords a l'inventari.
- **El 95% dels acords són a terrenys privats**, el que reforça la idea que la custòdia és una eina molt útil a l'hora de promoure la gestió dels espais sota responsabilitat de particulars.
- **Un 83% dels acords són total o parcialment dins espais sota al manco una figura de protecció i el 56% ho són dins la Xarxa Natura 2000**, el que dona a entendre que la custòdia contribueix de manera important a dinamitzar la gestió activa a espais protegits (aquestes dades pertanyen al 40% dels acords, ja que de la resta es desconeix aquesta informació).

Percentatge dels valors principals dels acords

- Elements culturals i/o etnològics
- Flora (Annex II Directiva Hàbitats)
- Hàbitats d'interès comunitari
- Hàbitats prioritaris
- Valor paisatgístic
- Varietats locals o pràctiques tradicionals agràries.
- Annexos de la Directiva Aves

- Els **valors principals** que es pretenen mantenir amb aquests acords són majoritàriament els hàbitats d'interès comunitari, el paisatge i en concret els hàbitats prioritaris, així com també les espècies d'aus incloses als annexos de la Directiva Aus o espècies de flora de l'Annex II de la Directiva Hàbitats.
- Respecte als **objectius principals** dels acords, predomina la conservació d'espècies de fauna, seguit del manteniment de la gestió tradicional del territori, la promoció de l'aprofitament sostenible dels recursos i la restauració i recuperació d'hàbitats,

El document final es va presentar al Conseller de Medi Ambient, Agricultura i Pesca i al Director General d'Espais Naturals i Biodiversitat, que varen valorar la feina feta, ja que reflectia l'estat actual de la custòdia a les Balears i permetia pensar en les següents passes a recórrer. Així, varen manifestar a seva intenció de seguir donant suport a la custòdia a través de la ICTIB, per a continuar dinamitzant i consolidant les iniciatives i entitats de custòdia, tant les que estan en marxa com les que començaran.

L'inventari es pot consultar al següent enllaç:

http://www.ictib.net/wp-content/uploads/2018/11/Inventari-cust%C3%B2dia-agraria_maqueta-ci%C3%B3_DEFINITIU.pdf

FORMACIÓ I ASSESSORAMENT A LES ENTITATS

Al setembre es va celebrar una jornada amb el tema **“Enfortiment dels agents implicats en la custòdia del territori”**, en la que varen participar una vintena de persones. Es varen tractar algunes de les inquietuds que varen manifestar les entitats de la ICTIB:

- **Quins tipus d'acords de custòdia hi ha?** Núria Llabrés, presidenta de la ICTIB.
- **Com es desenvolupen projectes de custòdia marina i litoral?** Elisabet Bonfill, coordinadora del Grup de Treball de Custòdia marina de la XCT, tècnica a l'Associació Graellsia i fundadora de “Plancton, divulgació marina”, de Catalunya.
- **Estratègies de suport a les entitats: base social i finançament.** Jon Hidalgo, de la Fundació Lurgaia, del País Basc.

La jornada va concloure amb un debat obert entre totes les persones participants per identificar les necessitats actuals que tenen els agents per a poder desenvolupar projectes de custòdia, del que creuen que fa falta fer tant des de la ICTIB com per part de les diferents entitats, administracions, etc. Del debat van sorgir idees interessants i també possibilitats de col·laboració entre diversos projectes, dels que esperem poder anar informant al llarg del 2019.

Es pot consultar un resum de la jornada al següent enllaç:

<http://www.ictib.net/2018/10/01/resum-de-la-jornada-tecnica-del-27-de-setembre-de-2018/>

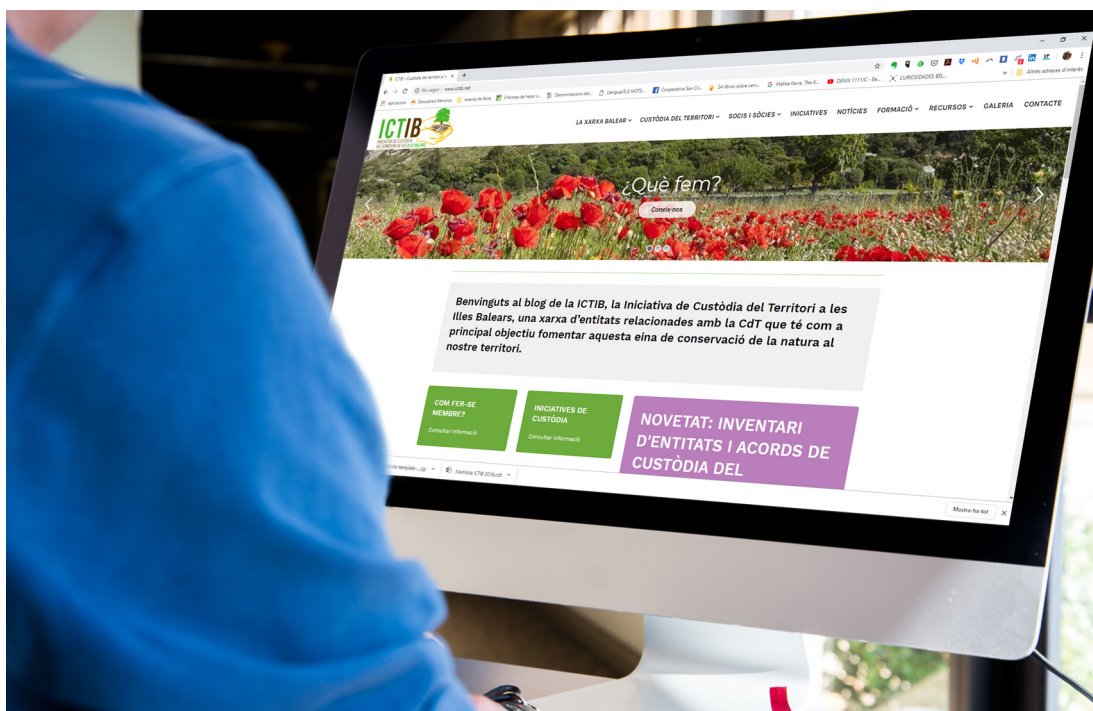
D'altra banda, hi ha hagut una feina constant d'**atenció i assessorament a persones i entitats**, les quals ens han contactat per diverses qüestions relacionades amb la custòdia.

COMUNICACIÓ, DIFUSIÓ I SENSIBILITZACIÓ

UN NOU ESPAI WEB

A principis d'octubre es a llançar la nova web de la ICTIB, on es pot consultar informació bàsica sobre la nostra xarxa i les entitats i iniciatives que la formen. S'hi poden trobar les iniciatives que estan en marxa a les Illes Balears, recursos per a les entitats, que van des de documents tècnics fins a unitats didàctiques, o el material generat de les diverses jornades que s'han celebrat des de la creació de la ICTIB.

El web és públic: ictib.net, i qualsevol suggeriment o informació serà benvinguda.

JORNADES DE DIFUSIÓ D'INICIATIVES DE CUSTÒDIA

Per altra banda, com ve essent habitual els darrers anys, el Consorci de la Serra de Tramuntana va organitzar, juntament amb la ICTIB, una jornada de difusió d'iniciatives de custòdia, la qual es va celebrar el desembre i hi van assistir una vintena de persones. Durant la trobada es vàrem poder conèixer diverses iniciatives, les quals tenen lloc a les diferents illes i, també, una d'especialment exitosa a Catalunya. Les ponències van ser les següents:

- **"Acords de custòdia per a la conservació del Voltor Negre"**, Pep Tapia de la Fundació Vida Silvestre Mediterrània.
- **"Educació i custòdia: el cas de sa Comuna de Bunyola"**, Gemma Capdevila de l'IES Joan Alcover.
- **"El refugi de Xim Quesada, as Cornadors"**, Xisco Colom, de la Federació Balear de Muntanya i Escalada.
- **"Acords a finques públiques per a l'apicultura ecològica"**, Martí Mascaró, apicultor i membre d'APAEMA.

- **“El moviment veïnal des Rafal Trobat”**, Rafel Tur de l'associació de veïns des Rafal Trobat a Eivissa.
- **“Bioindicadors, el seguiment dels acords de custòdia agrària”**, Miquel Camps del GOB Menorca.
- **“L'experiència de custòdia a Can Moragues”**, a càrrec de Marc Vilahur de la Fundació Emys, de Catalunya.

Un resum de la jornada el podeu consultar al següent enllaç:

<http://www.ictib.net/2018/12/20/2458/>

Pel que fa a la comunicació externa, s'han dut endavant altres accions per a donar a conèixer la custòdia del territori i la nostra xarxa: s'han **dinamitzat els comptes de la ICTIB a Facebook i a Twitter**, s'han emès notes de premsa, han sortit **publicacions a premsa escrita, talls a la televisió autonòmica IB3** i, en diverses ocasions, s'ha participat a **programes de ràdio** com “Balears fa Ciència”, d'IB3 Ràdio.

INCIDÈNCIA POLÍTICA

Al llarg de 2018 s'han mantingut diverses reunions amb les administracions, cercant el seu suport i analitzant conjuntament el per a què i el com es pot avançar amb la custòdia a les Balears. Val la pena destacar que enguany per primera vegada ha sortit una convocatòria d'ajudes a iniciatives de custòdia del territori dins l'àmbit de la Serra de Tramuntana, promoguda pel Consorci.

BALANÇ DE DESPESES

INGRESSOS

Quotes socis	390
Consorci Serra de Tramuntana	2892
Govern Illes Balears	10000
Total	13282

El **balanç de despeses** per 2018 ha estat de 13.282 euros en total.

